

Медвідь М. М.,

Харківський торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету, м. Харків

СПЕЦИФІКА КОГНІТИВНИХ ПРОЦЕСІВ СЛОВОТВОРУ В ІНТЕРНЕТ-ДИСКУРСІ

У статті розглянуто проблеми формування Інтернет-вокабуляру у комунікативному просторі Інтернет-дискурсу. Вивчено специфіку когнітивних процесів словотвору. Проаналізовано характерні особливості Інтернет-вокабуляру у мережевих жанрах, а також чинники формування мовленнєвих новацій і їх вплив на літературну англійську мову.

Ключові слова: Інтернет-вокабуляр, Інтернет-дискурс, словотвір, словотворча модель, сленг.

В статье рассмотрены вопросы формирования Интернет-вокабуляра в коммуникативном пространстве Интернет-дискурса. Исследована специфика когнитивных процессов словообразования. Проанализированы характерные особенности Интернет-вокабуляра, а также причины формирования языковых новаций в сетевых жанрах и их влияние на литературный английский язык.

Ключевые слова: Интернет-вокабуляр, Интернет-дискурс, словообразование, словообразовательная модель, сленг.

The article focuses on some aspects of forming Internet vocabulary in the communication space of the Internet discourse. Cognitive specifics of word formation in net genres have been studied. The peculiarities of Internet vocabulary, reasons for coining new words and impact of net coinages on Modern English have been analyzed.

Key words: Internet Vocabulary, Internet Discourse, word formation, word-building pattern, slang.

З появою в нашому житті Інтернету як засобу спілкування з'являється принципово нова форма комунікації та формується особливий вид дискурсу – Інтернет-дискурс, який є об'єктом дослідження.

Актуальність нашого дослідження визначається тим фактом, що за своїм революційним впливом на загальнолюдське співтовариство в цілому та на літературну мову зокрема, глобальну інформаційну систему Інтернет, яка сьогодні покриває практично всю поверхню земної кулі, прирівнюють до створення першого друкарського верстату І. Гуттенбергом [5].

Матеріалом дослідження є англомовний сегмент одного з видів електронного дискурсу – Інтернет-дискурсу. Д. Кристалл описує сутність Інтернет-комунікації формулою “усна форма мовлення + писемна форма мовлення + ознаки, що опосередковані комп'ютером” [5].

Феномен Інтернет-комунікації (комп'ютерно-опосередкована комунікація), що так динамічно розвивається, дозволяє констатувати з'явлення особливої форми мови – електронної [4, 5].

Авторку статті цікавили, перш за все, питання формування Інтернет-вокабуляру, який має проміжний мовний статус і ознаки як писемної, так і усної форми мови. Мета даної наукової розвідки полягає у виявленні специфіки когнітивних процесів словотвору в Інтернет-дискурсі. Однією з особливостей Інтернет-дискурсу є то, що це жанропороджувальна середина. Науковці пропонують різні класифікації дігитальних жанрів [1; 2; 3]. Найінтенсивніше, на наш погляд, розвивається Інтернет-вокабуляр, що використовується в мережевих жанрах, оскільки саме тут найяскравіше функціонують неологізми, і простежується їх вплив на літературну мову. Формування Інтернет-вокабуляру засновано на загальноновживаній лексиці англійської мови та підпорядковується її нормам словотвору, хоча й має деякі особливості. Найцікавішими ми вважаємо наступні способи словотвору в мережевих жанрах Інтернет-дискурсу:

1. Словоскладання (compounding) – *longphoto* (відео тривалістю менш 90 секунд), *netman*, *domain name*, *cyberspace*, *chat room*, *Bluetooth*, *v-mail (voicemail)* – усічена основа + повна основа); високо продуктивною є усічена основа *e-* (*electronic*) – *e-signature*, *e-tailer*, *e-zine*, *e-learning*, *e-business*, *e-book*, *e-cash*, *e-commerce*, *e-money*, *e-shop*.

2. Абревіація (abbreviation) / ініціалізма та акроніми – *DWT (Driving While Texting)*, *ASL (Age, sex, location?)*, *BD (Big deal)*, *FAQ (Frequently asked questions)*, *DIAF (Die in a fire)*, *FYI (For your information)*, *GAL (Get a life)*, *GFY (Good for you)*, *HAND (Have a nice day)*, *HTH (Hope this helps)*, *POS (Parent over shoulder)*, *EBD (End of business day)*, *SOS (Same old shit)*, *SSDD (Same day, different shit)*, *SWW (Sorry, wrong window (typing in the wrong box))*.

3. Сполученість (blending) –

podcasting – *iPod*+*broadcasting*;

digerati – *digital* + *literati*;

netiquette – *Net* + *etiquette*;

netizen – *Net* + *citizen*;

Weblish – *Web* + *English*;

webzine – *web* + *magazine*;

screenager – *screen* + *teenager*;

hackish – *hacker* + *English*;

webinar – *Web* + *seminar*;

Wictionary – *Wikipedia* + *dictionary*;

Zlango – *lingo* + *slang* (the initial *Z* – after *L. Zamengoff*, the inventor of *Esperanto*).

4. Утворення неологізмів (coinage) на основі гри слів – **internot** – людина, яка негативно ставиться до Інтернету; **mouse elbow** (від *tennis elbow*) – фізичні проблеми, що викликані надмірним використанням комп'ютерної миші; **nyetwork** – мережа, в якій стався збій – від російського слова "нет" – *nyet*; **e-tailer** (*a company that sells things on the Internet*, пор. *retailer*); **clicks-and-mortar** (пор. *bricks-and-mortar*), **freeware** (*software that is available free on CD-ROM or from the Internet*); **shareware** (*software that you use free for a short time than pay for*), **keypal** (*cp. penpal*).

Слід зазначити, що велику кількість нових лексем в Інтернет-дискурсі утворено змішаними способами, напр., лексичні одиниці **ICWUM** (*I see what you mean*), **WURSC** (*Wow, you are so cool*) утворено за допомогою аббревіації з включенням суцільно комп'ютерного скорочення – так званої звукової аббревіації **C** for 'see', **U** for 'you'; **R** for 'are'; **M8** (*mate*), **O3** (*out of office*), **W8** (*wait*), **G2G** (*Got to go*), **B4** (*before*), **L8r** (*later*) – літера + цифра.

Зміст Інтернет-вокабуляру характеризується:

1) великою кількістю сленгових слів – *dunno* (*don't know*), *gonna* (*going to*), *cuz* (*because*); *da* (*the*), *dat* (*that*), *der* (*there*), *shudda* (*should have*), *sup* (*what's up*), *wanna* (*wont to*), *yo* (*your*), *wile* (*while*); *plz* (*please*), *soz*, *srry* (*sorry*), *thnx* (*thanks*);

2) використанням емотиконів –): (*happy*), L (*crying*), % (*confused*), :-o (*shocked*) і великих літер для надання мовленню експресивності – **JUST DO IT**;

3) великою кількістю аббревіацій фраз і цілих речень – **BRB** (*Be right back*), **Bb** (*Bye Bye*), **Nvm** (*Never mind*), **BTW** (*By the way*), **AFAIC** (*As far as I care; As far as I'm concerned*), **AFAIK** (*As far as I know*), **AFAIR** (*As far as I remember*), **AFK** (*Away from keyboard*), **ASAP** (*As soon as possible*), **AYH** (*Are you high?*), **BBL** (*Be back later*), **BBS** (*Be back soon*), **IACL** (*I am currently laughing*), **ICYDK** (*In case you didn't know*), **IDK** (*I don't know*), **ILU** (*I love you*), **IMO** (*In my opinion*), **IMHO** (*In my humble / honest opinion*), **IMNSHO** (*In my not so humble / honest opinion*), **IRL** (*In real life*), **IYDMMMA** (*If you don't mind me asking*),

у тому числі мають місце комп'ютерні скорочення, напр.,

цифрові аббревіатури – **1** (*знак оклику*), **2** (*to, too, two*), **4** (*for, four*);

"звукові" аббревіатури – **C** (*see*), **K** (*okay*), **O** (*oh*), **CU** (*See you*), **B** (*be*), **tho** (*though*), **IC** (*I see*); **OIC** (*Oh, I see*); **Ppl** (*people*),

графічні аббревіатури – **1337** (*Leet*), **S2** (*heart*), **@** (*at*),

4) використанням лексем, утворених у результаті метафоричного перенесення – *flame*, *spam*, *ham*, *salami*, *mirror*, *backdoor*, *traffic*, *virus*, *window* та інші.

В Інтернет-дискурсі з'являються слова, що розмежовують віртуальний, електронний світ і реальний, фізичний: напр., **the Outernet** (традиційні ЗМІ у протилежність **the Internet**); **snail mail**, **paper mail** (у протилежність **e-mail**); **offline world** (у протилежність **virtual world**); **clicks-and-mortar** – *a business that operates by using the Internet and in traditional ways* (у протилежність **bricks-and-mortar** (*a traditional business that does not operate on the Internet*)); **cybrarian** (у протилежність **librarian**); **new economy** – *result of Internet business activity* (у протилежність **old economy** – *based on traditional methods of doing business rather than on Internet business activity*); **dead tree document** – *paper version of a document* (у протилежність **online document**) та ін.

Причинами формування Інтернет-вокабуляру, що характеризується специфічними ознаками, є:

1) економія часу та зусиль, що породжує надмірну кількість різного роду скорочень;

2) культурні стереотипи, які є маркерами приналежності до тієї чи іншої соціальної групи;

3) утаємничення інформації від дорослих у соціальних групах підлітків;

4) спроба уникнути вживання непристойного виразу, який у скороченому вигляді втрачає елемент непристойності;

5) намагання надати висловленню експресивності й емоційності;

6) намагання продемонструвати власну реакцію на жарт – напр., **LOL**.

Дослідження Інтернет-вокабуляру виявило, що когнітивні процеси словотвору відповідають законам конкретної мови та впливають на конкретну літературну мову. Незважаючи на удаване спрощення нормативної літературної мови, англійська мова, безумовно, збагачується цікавими мовними феноменами, поява яких викликана сучасними технологіями та темпом життя. Перспективним, з огляду на когнітивні процеси словоотвору в Інтернет-дискурсі, вважаю феномен когнітивної метафори.

Література:

1. Галичкіна Е. Н. Специфика компьютерного дискурса на английском и русском языках. / Е. Н. Галичкіна. Дисс. канд. філол. наук. – Астрахань, 2001.

2. Иванов Л. Ю. Язык в электронных средствах коммуникации / Л. Ю. Иванова. Культура русской речи. – М.: Флинта – Наука, 2003.

3. Леонтович О. А. Компьютерный дискурс: языковая личность в виртуальном мире / О. А. Леонтович. Языковая личность: институциональный и персональный дискурс. – Волгоград, 2000.

4. Суперанская А. В., Подольская Н. В., Васильева Н. В. Общая терминология / А. В. Суперанская, Н. В. Подольская, Н. В. Васильева – М.: Едиториал УРСС, 2003. – 248 с.

5. Crystal D. Language and the Internet / D. Crystal. – Cambridge, 2001. – 272 pp.

6. http://www.dissland.info/catalog/naimenovanie_lits_v_russkoyazichnoy_internet_kommunikatsii_strukturniy_i_semanticheskij_aspekti.ht